

α' πρόσωπο

στον ενικό αριθμό

- Εκφράζει τον προσωπικό χαρακτήρα των απόψεων του πομπού – υποκειμενικότητα.
- Δηλώνει προσωπικό βίωμα.
- Προσδίδει στο κείμενο εξομολογητικό τόνο.
- Αναδεικνύει την προσωπική συμβολή ή ευθύνη του πομπού.
- Με τη χρήση του το ύφος αποκτά ζωντάνια, αμεσότητα, οικειότητα.

στον πληθυντικό αριθμό

- Δηλώνει καθολικότητα, δηλαδή την καθολική αποδοχή μιας άποψης.
- Εκφράζει συλλογική εμπειρία ή συλλογική ευθύνη.
- Δείχνει τη συμμετοχή του πομπού σε ένα σύνολο.
- Το ύφος αποκτά αμεσότητα, οικειότητα.

β' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού

- Ο πομπός δίνει την αίσθηση στον δέκτη ότι διαλέγεται μαζί του, απευθύνεται άμεσα σ' αυτόν και του μεταδίδει τον προβληματισμό και τα συναισθήματά του.
- Έτσι, το κείμενο αποκτά αμεσότητα, οικειότητα, ζωντάνια, δραματικότητα (θεατρικότητα).
- Προσδίδει επίσης στο κείμενο διδακτικό ή προτρεπτικό τόνο.
- Το β' πληθυντικό δείχνει συχνά τη διάθεση του πομπού να απευθυνθεί συλλογικά στο ευρύ κοινό σε ήπιο και ευγενικό τόνο.

γ' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού

- Εκφράζει αποστασιοποίηση του πομπού από ένα θέμα.
- Δηλώνει αντικειμενικότητα στην παρουσίαση ιδεών και απόψεων.
- Καθιστά το ύφος απρόσωπο, ουδέτερο, τυπικό.

Παράδειγμα

Όσο δύσκολη όμως είναι η προσπάθεια αυτογνωσίας, τόσο είναι απαραίτητη, επειδή ακριβώς δείχνει τους περιορισμούς και την μπόρεση του ανθρώπου, και τη σύνεσή του να πράξει σύμφωνα με αυτά.
[...]

Μόνο αν γνωρίσεις πόσο αδύναμος είσαι, μπορείς να ξεπεράσεις την αδυναμία σου. Μόνο αν γνωρίσεις πόσο άσοφος είσαι, μπορείς να αρχίσεις την πορεία προς τη Γνώση. Μόνο αν γνωρίσεις τι ορυχείο έχει μέσα του κάθε άνθρωπος, μπορείς να υπερβείς τη γύμνια του. Άλλιώς μένεις ένα τυφλό όσο και εγωιστικό ερπετό, που ζει μια ζωή χωρίς νόημα. «Ο ανεξέταστος βίος είναι αβίωτος» έλεγε ο Σωκράτης. Ενώ εξετάζοντας τον εαυτό σου θα βρεις ίσως την Κόλαση, αλλά και το Καθαρήριο.

Μάριος Πλωρίτης, «Περί “γνώθι σαυτόν”. Ουτοπία ή ανάγκη;», εφημ. Το Βήμα